

[Christmas Møller.]

mere tænkte tilbage paa de Tanker og Forestillinger, man dengang gjorde sig.

Og hvis man ser videre frem og ser, hvorledes Forholdene har formet sig gennem de snart 2 Aar, der er gaaet siden Befrielsen, tør det saa siges, at Forventningerne er blevet opfyldt? Jeg tror, man snarere maa sige det modsatte. Den Diskussion, der har været ført om Modstands- og Modbevægelse, har efter min Opfattelse haft en helt forkert Problemstilling, og jeg tror, det vilde være gavnligt, om man fra saa mange Sider som muligt snart erkendte, at i Virkeligheden vilde alle Danske, som der i denne Forbindelse kan være Tale om, jo nøjagtig det samme. Dette betyder ikke, at vi undervurderer det Arbejde, der først og fremmest gjordes fra Modstandsbevægelsens Side, den enestaaende Indsats, der blev gjort, men det betyder, at det er nødvendigt at fremhæve, at den Maade, hvorpaa man har gradueret, efter min Opfattelse i hvert Fald ikke er i Overensstemmelse med de faktiske Forhold.

Naar man saa tænker tilbage paa, hvad vi oplevede under Besættelsen og Krigen, hvilke Tanker og Forestillinger vi gjorde os om Fremtiden, saa maa man have Lov til at stille det Spørgsmaal: Har vi nu levet op til, hvad vi haabede og troede paa for 2 Aar siden? Jeg tror, at dette i flere Henseender maa besvares med et Nej. Jeg skal ikke genoplive den Diskussion, der er ført her i det høje Ting i Eftermiddags, for nogle Timer siden, angaaende Spørgsmaalet om Viljen til Landets Værn; jeg kan i et og alt slutte mig til de Betragtninger og Anskuelser, som mit Partis Ordfører paa dette Omraade gjorde gældende, men jeg har Lyst til at gøre et Par Bemærkninger paa et andet Omraade, som jeg synes det er rimeligt at omtale, nemlig om de Betragtninger, som fra saa mange Sider anstilles med Hensyn til Brigaden til Tyskland.

Her er Forholdet jo dette, at der i Virkeligheden mange Steder hersker en ikke ringe Utilfredshed. I de Kredse, der har Interesse for det, har man stor Lyst til at skyde Skylden i første Række over paa mig, og i hvert Fald slaar mange Kors for sig selv med Hensyn til denne Byrde. Jeg synes, at det i Virkeligheden er ikke saa lidt beskæmmende, at en saadan Betragtning er fremme og næres fra ikke saa faa Sider. Hvad var det, der var Tarken med Brigaden til Tyskland, med at stille nogle af vore unge til Raadighed for dette Arbejde? Det var ganske simpelt, at i 6 lange Krigsaar havde mange Landes Ungdom, i

dette Tilfælde Englands, faaet et fuldstændigt Hul i deres Tilværelse, havde overhovedet ingen Mulighed for Videreuddannelse, maatte, for at Verden kunde være fri, afstaa fra normalt Liv som unge. Det, vi saa skulde — dette Land, som dog utvivlsomt havde haft det meget, meget lettere og navnlig i denne Henseende meget lettere —, var at aflaste en lille bitte Smule paa dette Omraade, i dette Tilfælde Storbritannien. Men denne Betragtning er glemt. Agitationen føres frem om, hvorledes Mangel paa Arbejds-kraft er til Stede o. s. v. Men skal der være nogen Mening i den nye og den bedre Verden, vi gerne skulde ind i, skulde Meningen dog vel ogsaa være denne, at man deltog i Byrderne fælles med andre og tog sin ringe Del deraf. Vi kan ganske vist deroverfor sige, at vi med Flygtningene har faaet en betydelig Byrde, og jeg skal ikke nægte, at jeg synes, at man med Hensyn til den økonomiske Side af dette Spørgsmaal kunde have stillet større Krav, end man har gjort. Men jeg vil dog gerne hertil have Lov til at bemærke, at den egentlige Idé, Aflastningen og Hjælpen til den britiske Ungdom, synes man at lade ganske ude af Betragtning. Vi er meget hurtigt vendt tilbage til den gamle Politik, saaledes som de fleste af os vel regnede med og vidste, at det maatte ske. Vi forlod utvivlsomt for hurtigt Samarbejdet paa en bred Front og gik tilbage til Politikken, man kan vel sige helt fra før 1939. Og det er jo klart, at nu er der ingen Vej tilbage. Vi Konservative har vel Ret til at sige, at vi ofte nok gennem det sidste Aars Tid har kaldt paa et bredt Samarbejde, men er blevet haanligt afvist. Inden jeg gaar over til at omtale den indre Politik, saaledes som den har formet sig siden det sidste Valg, vil jeg dog gerne tage den Reservation, at Landets økonomiske Forhold til Sommer meget godt kan udvikle sig paa en saadan Maade og Vanskelighederne blive saa betydelige, at det brede Samarbejde, vi paakaldte og for saa vidt den Dag i Dag paakalder, kan blive en Nødvendighed.

Jeg vil gerne gøre et Par enkelte Bemærkninger om Opgøret, om Udrensningen og Spørgsmaalet om en Amnestilovgivning. Jeg hører til dem, der ikke mener, at man kan bebrejde Samlingsregeringen Buhl eller dens Justitsminister Busch-Jensen noget med Hensyn til den Politik, der blev ført paa dette Omraade straks efter Befrielsen; jeg hører til dem, der mener, at det var en Nødvendighed straks at gribe dybt ind og tage haardt fat. Men samtidig vil jeg gerne sige — idet jeg naturligvis ser bort fra de store Landsforrædere, de egent-